

Gelså og Gram Å

Landskaberne ved Gelså og Gram Å ligger mellem øst-vestgående bakkøer og udgør en del af Ribe Å systemet. Gram- og Gels Å udspringer ved den jyske højderyg og har en anelig størrelse på deres lange vandring tværs over Sønderjylland. Ådalstøgene er tyndt befolket og vejnettet er i større områder fraværende. Foruden landsbyen Fole er der enkelte spredte gårde og husmandsudstyknings.

Gram Å snor sig ureguleret gennem naturskønne områder bl.a. forbi Gram Slot og Årup Hede.

Gels Å byder på et meget varieret forløb og naturoplevelser. Den løber kanalagtig over Kastrup Enge, mens den slynger sig naturligt flot på hedesletten ved Stensbæk Plantage og neden for Aftægten i Enderupskov. Her rejser Gram Bakkeø sig imponerende nord for ådalen, og hvor åen gennemskærer indlandsklitter er der dannet flotte skrænter med redesteder for digesvaler og isfugl.

Områder med særlig regional betydning inden for udpegningen (Hotspots)

Gram Slot og by
Gram Lergrav
Stensbæk Plantage med flyvesand (Klimper)
Årup Hede
Aftægten ved Enderup Skov
Hærvejen
Sikringsstilling Nord

Adgang til området

Områderne omkring åerne kan besøges til fods eller cykel, der er adgang til opholdspladser med bil og man kan sejle med kano på begge åer. Der er kanoplads, primitive overnatningspladser, grillpladser, madpakkehus og informationstavler.

Forbedringsmuligheder

Se mere på:

<http://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/stensbaek-plantage/aktiviteter/>
<http://vestkystruten.dk/da/cykelruter/mtb/stensbaek-plantage/>
<http://www.visithaderslev.dk/gelsaadalen-stensbaek-plantage-gram-gdk736355>
<http://www.hundeskovene.dk/hundeskove/stensbaek-plantage/>
<https://www.arnum-net.dk/>
<http://sikringsstillingnord.dk/>

Slyngningerne i Gramå vest for Gram

Luftfoto Gelså mod øst fra Åskov Hede

Gramå øst for Gram.

Målgruppe

Målgrupper blandt borgere og turister	I hvor høj grad er lokaliteten egnet for de forskellige målgrupper			Beskrivelse eller bemærkninger
	I høj grad	Mellem	I mindre grad	
Børnefamilier		x		
Voksne uden børn	x			
Funktionshæmmede (Børn og voksne)			x	
Naturelskere (nørderne, der ser på dyr og planter)		x		Området indeholder sjældne arter af dyr, fugle, insekter og planter. Desuden Klimper, et internationalt set meget sjældent landskabsfænomen.
Friluftsfolk (elsker at vandre og opholde sig i naturen)	x			Sejlads og fiskeri især.
Oplevelser – sjov, leg, læring		x		Gram Slot, Gels Bro, Årup Hede, Gram Lergrav
Strand og bademuligheder			x	
Sejlads: kano, kajak, surfing mv.	x			Fri kanosejlads fra Bro vest for Bevtoft til Gelsbro i Gelså og fra Øster Lindet (Vrå) til sammenløb med Gelså i Gram Å.
Ridning			x	
Vandring			x	Der er afmærkede vandreruter i Stensbæk Plantage og i Årup Hede, som vandløbene snor sig forbi.
Lystfiskeri	x			Fiskeri med fiskekort er tilladt på delstrækninger på både nord og sydsiden af Gram Å og Gelså.
Orienteringsløb/motionsløb			x	Med det varierede og nogen steder kuperede terræn er motionsløb oplagt.
Cykling (mountainbike, cross, motion)			x	25 km lang mountainbikerute.
Ro og rekreation			x	
Shelters, teltpladser, overnatning		x		Der er teltpladser og shelters visse steder langs å-strækningerne. Bla. ved Stensbæk plantage.
Skovgæster (er der skov der er et besøg værd)			x	